

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3179

Vragen van het lid **Michon-Derkzen** (VVD) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Aantal aangetroffen websites met ernstig kindermisbruik in twee jaar verdubbeld»* (ingezonden 12 mei 2023).

Antwoord van Minister **Yeşilgöz-Zegerius** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 7 juli 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 2788.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht: «Aantal aangetroffen websites met ernstig kindermisbruik in twee jaar verdubbeld»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Uit het jaarrapport van de Britse Internet Watch Foundation (IWF) blijkt dat er in 2022 meer dan 255.000 websites met beelden van (ernstig) kindermisbruik zijn aangetroffen. Kunt u aangeven hoeveel en welke Nederlandse hostingbedrijven hier betrokken bij zijn? Kunt u aangeven of er in 2022 met al deze bedrijven gesprekken zijn gevoerd om adequate maatregelen af te dwingen?

Antwoord2

Uit hetzelfde rapport van de Internet Watch Foundation (IWF) blijkt dat in 2022 82.500 keer is gerapporteerd over het aantreffen van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik op een Nederlandse server. Dat wil nog niet zeggen dat het daarbij ook gaat om een Nederlandse website: veel Nederlandse datacentra verhuren opslagruimte en verzorgen de aansluiting daarvan op het internet. Hun klanten plaatsen daar hun netwerkkapparatuur, servers en opslagruimte voor webhosting. Deze hostingdiensten worden vaak doorverhuurd aan tussenpersonen in andere landen (die de webhosting daar veelal onder een eigen merk leveren), die vervolgens weer webruimte verhuren aan privépersonen of organisaties. Zij kunnen de ruimte bijvoorbeeld gebruiken om hun eigen website in te richten.

¹ NU.nl, 10 mei 2023, Aantal aangetroffen websites met ernstig kindermisbruik in twee jaar verdubbeld (<https://www.nu.nl/tech/6262984/aantal-aangetroffen-websites-met-ernstig-kindermisbruik-in-twee-jaar-verdubbeld.html>).

Het kabinet heeft tussen 2019 en 2022 door middel van een jaarlijkse steekproef van de TU Delft vinger aan de pols gehouden over onder andere het aantal Nederlandse hosters van dit beeldmateriaal en wie dit zijn. Ik heb uw Kamer over de laatste monitor recent bericht in mijn brief van 7 juli 2023. Ook zal ik hierop nader ingaan onder vraag 5. Het opdrachtgeverschap van de monitor van de TU Delft zal worden overgedragen aan de Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal (ATKM). Vanaf de inwerking-treding van het wetsvoorstel bestuursrechtelijke aanpak online kinderporno-grafisch materiaal wordt de ATKM de bevoegde autoriteit om te gaan handhaven op online materiaal van seksueel kindermisbruik. Daartoe kan het in de toekomst dus zelfstandig besluiten om de monitor in te zetten. Ook de gesprekken met de sector over online materiaal van seksueel kindermisbruik zullen voornamelijk door de ATKM worden gevoerd. Hiervoor zal binnen de ATKM een zogenaamde sectorraad worden opgericht waarin met regelmaat met de hostingsector zal worden gesproken over de aanpak.

Vraag 3

Kunt u aangeven waarom nog steeds (ondanks een daling van 41% naar 32%) bijna éénderde van al het kinderpornografisch materiaal dat door IWF in 2022 is gevonden in Nederland wordt gehost en welke maatregelen u treft om kinderpornografisch materiaal tegen te gaan?

Antwoord 3

Nederland beschikt over een uitstekende digitale infrastructuur. Dat betekent dat sprake is van snelle verbindingen en beschikbaarheid van voldoende servers en opslagruimte voor webhosting. Deze aspecten leveren de Nederlandse economie veel voordelen op, maar kunnen ook misbruikt worden door criminelen.

De ambitie van het kabinet is er te allen tijde op gericht al het beeldmateriaal van online seksueel kindermisbruik van Nederlandse servers te weren. In die zin ben ik blij om in het rapport van de IWF te lezen dat het wereldwijde aandeel van Nederlandse servers is gedaald van 41% naar 32%. Dat is natuurlijk bij lange na niet genoeg, maar wel een stap in de goede richting. De inzet bij de bestrijding van illegale content gaat voor een belangrijk deel uit van zelfregulering door de internetsector. De Nederlandse overheid werkt reeds jaren samen met de internetsector aan de bestrijding van illegale content online. Zo is er al in 2008 een Notice-and-Takedown (NTD) gedragscode overeengekomen tussen overheden, internetaanbieders, hostingbedrijven en andere tussenpersonen.² Daar is in 2018 een addendum op gekomen voor het verbeteren van de bestrijding van materiaal van online kindermisbruik. Meldingen die van het Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM) komen worden niet meer zelf door tussenhandeldiensten beoordeeld en het materiaal wordt binnen maximaal 24 uur verwijderd. Aanvullend bevat de in 2021 geactualiseerde Gedragscode Abusebestrijding maatregelen die hostingproviders kunnen nemen tegen misbruik van hun diensten voor meerdere vormen van illegale activiteiten.

Zoals reeds bekend bij uw Kamer, heeft het kabinet de oprichting van een Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal (ATKM) aangekondigd. Deze Autoriteit krijgt de wettelijke bevoegdheid aanbieders van hostingdiensten op bestuursrechtelijke basis te verplichten online kinderpornografisch en/of terroristisch materiaal op hun server ontoegankelijk te maken of te verwijderen dan wel deze partijen op te dragen passende en evenredige maatregelen te treffen om de opslag en doorgifte van online kinderpornografisch en/of terroristisch materiaal via hun diensten te beperken. Hiermee krijgt de Autoriteit middelen om in te grijpen indien de bestaande zelfregulering hapert, bijvoorbeeld wanneer een *hoster* weigert gehoor te geven aan een verwijderverzoek van illegale content, bijvoorbeeld van het Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM) in het kader van de zelfregulering.

² <https://www.noticeandtakedowncode.nl>.

Vraag 4

Voeren het Ministerie van Justitie en Veiligheid en het Expertisebureau Online Kindermisbruik (EOKM) nog steeds overleg met de IWF over het in kaart brengen van de hostingbedrijven en de aanpak van online kinderpornografisch materiaal? Zo ja, wat zijn de resultaten hiervan? Worden bijvoorbeeld tussen EOKM en de IWF best practices uitgewisseld?

Antwoord 4

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft geen regulier overleg met de IWF over het in kaart brengen van hostingbedrijven. Wel zijn zowel het EOKM als de IWF aangesloten bij INHOPE, een internationaal netwerk van meer dan 50 meldpunten. Binnen dit netwerk worden inderdaad best practices uitgewisseld, informatie gedeeld en trainingen verzorgd voor medewerkers. De Nederlandse overheid is ondertussen aangesloten bij overleggen van de WeProtect Global Alliance, een internationaal samenwerkingsverband tussen overheden, bedrijven en organisaties wereldwijd voor de aanpak van online seksueel kindermisbruik. Zo neemt Nederland actief deel aan de bijeenkomsten van de door de WeProtect Global Alliance opgerichte Global Taskforce on Child Sexual Abuse Online, die tweemaal per jaar bijeenkomt met als doel het faciliteren van internationale informatiedeling ten behoeve van een effectieve wereldwijze aanpak van online seksueel kindermisbruik.

Vraag 5

Wanneer wordt de eerstvolgende rapportage van de TU Delft Monitor – online seksueel beeldmateriaal naar de Kamer gestuurd en kunt u in deze rapportage ingaan op de bevindingen in het jaarverslag van de IWF?

Antwoord 5

Ik heb de Kamer op 7 juli jl. een brief gestuurd waarin ik nader inga op enkele aspecten rondom de bevoegdheden van de ATKM. In deze brief heb ik ook de resultaten van de TU Delft Monitor over 2022 meegenomen. Deze monitor is echter gebaseerd op een steekproef van twee maanden en niet, zoals het IWF-jaarrapport, op wereldwijde meldingen die een jaar lang zijn bijgehouden. Daar waar dit opportuun is, zal ik de resultaten van het IWF-rapport meenemen.

Vraag 6

Hoeveel hostingbedrijven zijn in 2021 en 2022 uit Nederland vertrokken vanwege maatregelen die verband houden met de aanpak van kinderpornografisch materiaal, zoals het publiceren van de bedrijven waar het meeste afbeeldingen worden gehost?

Antwoord 6

Ik beschik niet over concrete cijfers over het vertrek van hostingbedrijven uit Nederland omdat ze strenger gereguleerd worden door de overheid op het gebied van kinderpornografisch materiaal. Er zijn volgens de TU Delft monitor wel enige indicaties dat bepaalde domeinnamen, dat wil zeggen klanten van sommige hosters, zich verplaatsen naar het buitenland. Ook kan worden gezegd dat de hostingbedrijven die eerder zijn uitgelicht in de rapportages van de TU Delft monitor, over het algemeen hun inzet op het weren van beeldmateriaal van online seksueel kindermisbruik stevig hebben vergroot, zoals ik ook in mijn brief op 7 juli jl. aan uw Kamer heb opgenomen.

Vraag 7

Wanneer hostingbedrijven uit Nederland vertrekken en zich elders registreren, krijgen de lokale autoriteiten dan van Nederland een signaal dat een hostingbedrijf zich heeft gevestigd dat te weinig maatregelen treft om hosting van kinderpornografisch materiaal tegen te gaan?

Antwoord 7

Hostingbedrijven bieden diverse diensten aan en vertrekken in de regel niet zo snel uit Nederland. Wel is het zo dat klanten van hostingbedrijven, zoals eigenaren van bepaalde websites of *resellers*, zich kunnen verplaatsen indien de hostingpartij meer maatregelen treft om online materiaal van seksueel kindermisbruik tegen te gaan. Uit de TU Delft monitor van 2022 blijkt dit voor

enkele websites te zijn gebeurd. Hier wordt internationaal informatie met elkaar over gedeeld. Meldpunten, zoals het NCMEC³ in de Verenigde Staten, kijken bij een melding of er informatie is over de locatie van de website waar het materiaal op staat. Indien vastgesteld kan worden dat een dergelijke website bijvoorbeeld onder een Nederlandse hostingpartij valt, wordt deze informatie gedeeld met de Nederlandse politie en gaat er via het Nederlandse meldpunt, het EOKM, een notice-and-take-down verzoek naar zowel de hostingpartij als de eigenaar van de website. Andersom kan ook het EOKM andere landen erop wijzen dat er websites zijn in hun jurisdictie die beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik bevatten. Er zijn helaas partijen die zich om deze reden constant verplaatsen om uit handen van opsporingsdiensten te blijven.

Vraag 8

Kunt u de wet Bestuursrechtelijke Aanpak online kinderpornografisch materiaal voor het zomerreces 2023 naar de Kamer sturen, nu de afdeling Advisering van de Raad van State al meer dan een jaar geleden advies uitbracht over dit wetsvoorstel? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Ja, ik heb het wetsvoorstel bestuursrechtelijke aanpak online kinderpornografisch materiaal op 12 juni jl. naar uw Kamer verstuurd.⁴

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Kuik (CDA), ingezonden 12 mei 2023 (vraagnummer 2023Z08332).

³ National Center for Missing & Exploited Childres.

⁴ Kamerstuk 36 377.